

IT-TORRI L-ABJAD

Michael Bonanno

Peress li I-Mellieħha tinsab imdawwra bil-baħar u xi ffit maqtugħha mill-kumplament tal-gżira u bliest fortifikati, il-Gran Mastri l-iktar fis-seklu sbatax, raw li fin-holoq sistema ta' twissija għal meta jkun riesaq il-periklu u attakki mill-furbani u ħallelin tal-baħar. Dawn kienu jinżlu x-xatt, ikissru, jisirqu kull ma jsibu u anki jahtfu xi nies għall-jasbar. Għalhekk beda tiela bini bħal torrijiet, ridotti u batteriji biex jagħtu l-ħarsien lil dawn l-inħawi speċjalment lill-abitanti f'dawn in-naħħat.

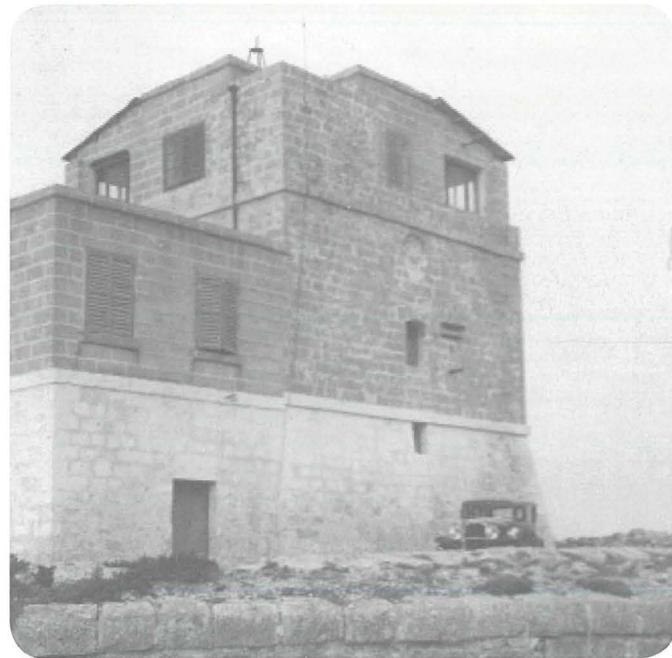
Wieħed minn dawn it-torrijiet huwa dak tat-Torri l-Abjad. Dan inbena fl-1658 mill-Gran Mastru De Redin bħala parti mid-difīza tal-kosta. Bħalu nbnew tħaxx oħra mferrxin mall-kosta ta' Malta. Jinsab fuq għolja f'tarf tal-Aħrax tal-Mellieħha faċċċata ta' Kemmuna. Biex inbena sewa 590 Skud li thallu mill-Gran Mastru stess. Huwa mibni fuq żewġ sulari

b'turretta waħda.

Għalkemm ġewwa fih kamra isfel u oħra fuq, orīginarjament kelli bieb flok tieqa fis-sular ta' fuq minn fejn is-suldati kienu jidħlu, kienu jitilgħu permezz ta' sellum tal-injam jew ħabel li kien jittella' u jingħabar warajhom bħala sigurta'. Kien ikun hemm bombardier u tliet suldati tad-Dejma għnass fejn kien ikollhom żewġ kanuni fuq il-bejt.

Dawn it-torrijiet, bħala wirt storiku u patrimonju tagħna, ikoll jixırqilhom li jkunu mħarsa u jiġu restawrati. L-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar skedat it-torri (Grad 1) fl-1995. Illum il-ġurnata t-torri ġie mgħoddxi f'id-ejn il-Kunsill Lokali tal-Mellieħha fejn ser jiġi rrestawrat flimkien mal-għaqda lokali Historical Military Maritime Society of Malta.

Ritratti (pubblikati bil-permess ta' Heritage Malta):
It-Torri l-Abjad kif kien jidher fil-bidu tas-Seklu Għoxrin

www.choirandorchestra.org

Visit our website for news, photos of events and
calendar of upcoming activities.